

## ANUL 2025 – ANUL MIHAI EMINESCU: OMAGIU CULTURAL, EDUCAȚIONAL ȘI PATRIMONIAL LA BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**Veronica BORSȘ,**  
ORCID 0000-0002-5759-3324  
**Ana PLAMADEALA,**  
ORCID 0009-0004-7020-7426  
**Biblioteca Națională  
a Republicii Moldova**

**Rezumat:** Declararea anului 2025 drept „Anul Mihai Eminescu” a determinat inițierea unui amplu program de manifestări culturale, educaționale și artistice dedicate valorificării operei și personalității poetului național. Biblioteca Națională a Republicii Moldova a avut un rol central în implementarea acestui program, prin activități expoziționale, editoriale și educaționale, realizate în parteneriat cu instituții de învățământ, cu instituții culturale și cu organizații academice din țară și din străinătate. Articolul evidențiază direcțiile strategice ale programului, accentuând dimensiunea educațională, dialogul interdisciplinar și deschiderea internațională.  
**Cuvinte-cheie:** Anul Mihai Eminescu, Mihai Eminescu, Biblioteca Națională, patrimoniu cultural, educație, lectură, identitate culturală

**Abstract:** The declaration of 2025 as the 'Year of Mihai Eminescu' sparked the beginning of a broad program of cultural, educational and artistic events dedicated to celebrating the work and legacy of this national poet. The National Library of the Republic of Moldova played a central role in effect of this program, through exhibitions, editorial and educational activities carried out in partnership with educational and cultural institutions, academic organizations from our country and abroad. The authors highlight strategic directions of this program, emphasizing its educational dimension, interdisciplinary dialogue and international openness.  
**Keywords:** 'Mihai Eminescu Year', Mihai Eminescu, National Library, cultural heritage, education, reading, cultural identity

Anul 2025, declarat „Anul Mihai Eminescu”, în contextul aniversării a 175 de ani de la nașterea poetului, a reprezentat un moment de reflecție și de valorizare a uneia dintre cele mai importante personalități ale culturii române. În acest cadru, Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM) și-a afirmat rolul de instituție fundamentală în promovarea patrimoniului literar național, devenind un spațiu de convergență al educației, cercetării și creației artistice.

Activitățile desfășurate nu au urmărit doar comemorarea simbolică a poetului, ci și integrarea operei eminesciene într-un dialog viu cu publicul contemporan, în special cu elevii, cu studenții și cadrele didactice, prin intermediul unor formate educaționale și expoziționale adaptate diferitelor categorii de public [7].



### • Dimensiunea educațională și parteneriatele cu instituțiile de învățământ

Un pilon esențial al programului l-a constituit colaborarea Bibliotecii Naționale cu instituții de învățământ preuniversitar și universitar. Prin aceste parteneriate, opera lui Mihai Eminescu a fost integrată în activități educaționale formale și nonformale, menite să stimuleze lectura, interpretarea critică și creativitatea artistică.

Biblioteca Națională a colaborat cu licee și școli din municipiul Chișinău și din alte localități ale țării: Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu-Prim”, Liceul Teoretic Român-Francez „Gheorghe Asachi”, Liceul Teoretic „Ion Luca Caragiale” din Orhei, precum și cu instituții de învățământ artistic. Elevii au participat la recitaluri de poezie, ateliere de creație, saloane muzicale și activități de lectură publică, desfășurate în spațiile Bibliotecii Naționale.

În plan universitar și academic, un rol semnificativ l-au avut ședințele Clubului Literar „Homo aestheticus”, organizate de BNRM în colaborare cu Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al USM și cu instituții de învățământ preuniversitar. Aceste întâlniri, desfășurate sub genericile „Eminescu și Caragiale, antiteze și similitudini ideatice” și „Un Eminescu al meu”, au reunit scriitori, cercetători și cadre didactice universitare, oferind un cadru de reflecție critică și dialog interdisciplinar.



La dezbateri au participat personalități marcante ale vieții literare și academice, printre care Iulian Filip – scriitor, poet, dramaturg și folclorist, Maestru în Arte, Claudia Partole – scriitoare, eseistă și jurnalistă, Galina Vieru – poetă și artist plastic, Adrian Ghicov – doctor habilitat, critic literar

și profesor universitar, precum și Cristian Radu Nema – cineast, fotograf și regizor al documentarului „Cufărul lui Eminescu”. Prin intervențiile lor, invitații au propus interpretări contemporane ale operei eminesciene, reliefând actualitatea gândirii poetului și impactul acesteia asupra literaturii și culturii române.

Dialogul dintre scriitori, mediul academic și studenți a contribuit la transformarea acestor ședințe într-un spațiu autentic de formare intelectuală și estetică, consolidând rolul Bibliotecii Naționale ca platformă de mediere culturală între cercetare, educație și creație literară.

În continuarea acestor inițiative educaționale, în anul 2025, Biblioteca Națională a organizat și **Campania Națională „Citim cu voce tare împreună”** (5 februarie), sub genericul „Citim împreună, gândim critic, alegem adevărul”, evidențiind rolul lecturii în dezvoltarea gândirii critice și combaterea dezinformării. Elevii Liceului Teoretic Român-Francez „Gheorghe Asachi” au participat la programul de lectură publică „Făt-Frumos din lacrimă: povestea care prinde viață”, însoțit de expoziția „Făt-Frumos din lacrimă: călătoria unei cărți”, realizată din colecțiile Bibliotecii Naționale.

Totodată, la 14 februarie 2025, Ministerul Culturii, în parteneriat cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Muzeul Național de Literatură „Mihail Kogălniceanu” și Memorialul Ipotești din România, a organizat o nouă ediție a **Zilei Naționale a Lecturii**, promovând lectura și cartea ca mod de viață, precum și dezvoltarea spiritului critic și consolidarea identității culturale. Evenimentul a reunit personalități din domeniul educației, culturii și literaturii. Prin aceste acțiuni, Biblioteca Națională a consolidat rolul său în promovarea lecturii și culturii, continuând să creeze premise pentru o societate informată, incluzivă și colaborativă.

### • Expozițiile – valorizarea patrimoniului eminescian

Expozițiile organizate de Biblioteca Națională au avut un rol central în valorificarea patrimoniului documentar dedicat lui Mihai Eminescu. Expoziția „Mihai



„Eminescu – poetul și vocea românității”, organizată cu prilejul Zilei Naționale a Culturii, a reunit peste 220 de documente din colecțiile Bibliotecii, incluzând ediții rare, facsimile, albume cartografice și filatelice, lucrări de exegeză și traduceri ale operei eminesciene, inserate în zece compartimente: Mihai Eminescu, destinul poetului iubitor de neam; apărătorul românilor de pretutindeni; miracolul operei eminesciene; Mihai Eminescu, pe cât de cunoscut, pe atât de necunoscut...; interpretări eminesciene; Eminescu pe meridianele lumii; muzicalitatea eminesciană; Eminesciana plastică; Mihai Eminescu, o lume dăruită nouă; timpul lui Eminescu continuă... [3].

De asemenea, expoziția „Mihai Eminescu peste nemărginirea timpului”, organizată în spațiul Muzeului Parlamentului Republicii Moldova, a extins dimensiunea publică a omagiului, iar expoziția „Valori eminesciene din colecția Clarei și a lui Pavel Balmuș” a pus în circuit științific ediții bibliofile de excepție.

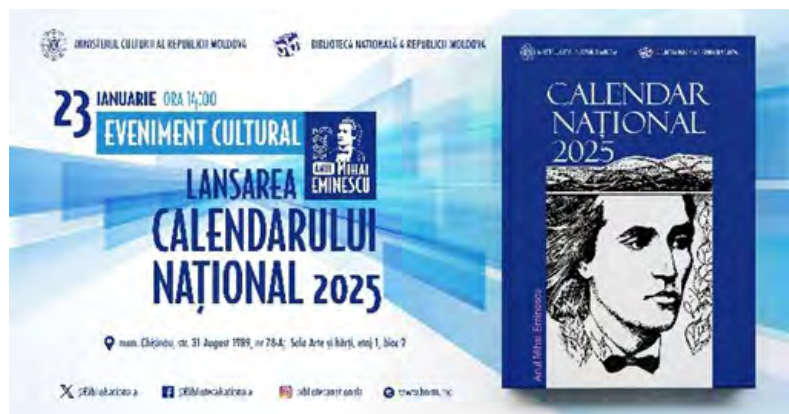
Dimensiunea universală a operei poetului a fost evidențiată prin expoziția

internațională „Mihai Eminescu în grafica mondială”, realizată în parteneriat cu Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România, Filiala Prahova, care a reunit lucrări realizate de mari artiști din diverse țări.

#### • Calendarul Național 2025 – reper editorial al Anului Mihai Eminescu

Un reper editorial major al programului Anului Mihai Eminescu l-a constituit *Calendarul Național 2025* – cartea de vizită a Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, ajuns la cea de-a XXXIII-a ediție. Lucrarea, cu un pronunțat caracter enciclopedic, este consacrată în mod expres Anului Mihai Eminescu, atât prin concepția editorială, cât și prin soluțiile grafice adoptate [1].

Designul copertelor și al interiorului volumului reflectă simbolic evenimentul aniversar, integrând elemente vizuale inspirate din universul eminescian, iar conținutul este completat de un articol dedicat vieții și operei poetului, însoțit de o bibliografie selectivă, menită să orienteze cercetarea și lectura de specialitate. Prin această abordare, *Calendarul Național 2025* nu doar consemnează date memorabile și repere



culturale, ci devine și un instrument de valorizare a patrimoniului literar național și un suport documentar relevant pentru mediul academic, educațional și cultural.

Consacrarea Calendarului Național Anului Mihai Eminescu confirmă rolul Bibliotecii Naționale ca instituție de referință în documentarea, în promovarea și în transmiterea valorilor culturale, consolidând statutul acestei publicații drept una dintre cele mai importante lucrări editoriale anuale din Republica Moldova [2].

• **Simpozionul Internațional „Valori bibliofile” – ediția a XXXIV-a**



În continuarea activităților omagiale dedicate poetului, Biblioteca Națională, în colaborare cu Societatea Științifică de Bibliofilie și Ex-libris „Paul Mihail” din Moldova și Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”, a organizat cea de-a XXXIV-a ediție a Simpozionului științific cu participare internațională „Valori bibliofile”, având genericul „Eminescu – o prezență eternă”.

Evenimentul s-a înscris în șirul acțiunilor Programului Național dedicat Anului Mihai Eminescu și a celebrat viața și opera poetului, marcând totodată aniversarea a 175 de ani de la nașterea sa. Simpozionul a reunit specialiști în bibliologie, în bibliofilie și în studii eminesciene, oferind o platformă de reflecție și schimb de experiență internațional [6].

• **Poezia, muzica și artele – dialog interdisciplinar**

Programul Anului Eminescu a valorificat relația dintre literatură și celelalte arte. Salonul Muzical Junior „Eminescu în cântec: vocile copiilor” și serata muzical-poetică „Poetul și Muzica”, organizată în colaborare cu Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici”, au ilustrat legătura

profundă dintre poezia eminesciană și expresia muzicală [5].

În același timp, saloanele de artă și atelierele de creație, precum „Când poezia vorbește prin pictură” și „Eminescu în pictură”, au oferit elevilor și tinerilor artiști posibilitatea de a transpune universul liric eminescian în limbaj vizual, consolidând dialogul dintre literatură și arte plastice.



Dimensiunea muzicală și interdisciplinară a programului cultural desfășurat în Anul Mihai Eminescu a fost completată de Festivalul de Muzică Clasică „Moldo Crescendo”, ediția a X-a, cu genericul „Metamorfoze”. Evenimentul, care marchează zece ani de activitate a tinerilor muzicieni moldoveni reuniți sub egida „Moldo Crescendo”, a avut drept obiectiv apropierea muzicii clasice de publicul larg și transformarea acesteia într-o experiență artistică vie, contemporană și accesibilă. Prezența Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova în circuitul spațiilor festivalului a consolidat rolul acesteia ca platformă culturală deschisă dialogului dintre arte, generații și comunități.



Dimensiunea internațională a programului Anului Mihai Eminescu a fost consolidată prin organizarea *Festivalului Mondial de Poezie „Mihai Eminescu”*, ediția a XVI-a, desfășurat la Chișinău, în perioada 23–31 august 2025, eveniment de prestigiu, care a reunit poeți și personalități literare din diferite spații culturale. Biblioteca Națională a Republicii Moldova a fost un punct central al manifestărilor, găzduind lansarea unor importante antologii de poezie, printre care „Festivalul Mondial de Poezie Mihai Eminescu”, ediția a XVI-a, „Caligrafia ecoului” – Antologia poeziei ucrainene, în traducerea în limba română de Irina Lupu, precum și antologia de poezie kazahă „Адамзаттын бәрін суйб бақырым деп...”. Un moment de profundă încărcătură simbolică l-a constituit omagierea poetului și a omului de cultură Nicolae Dabija, comemorat în cadrul festivalului printr-o serie de secvențe poetice și reflecții literare. Gândurile poeților participanți au fost reunite într-o Antologie a Festivalului Mondial de Poezie „Mihai Eminescu”, lansată la Biblioteca Națională. De asemenea, au fost prezentate publicului și antologiile de poezie ucraineană și kazahă, confirmând rolul Bibliotecii Naționale de spațiu al dialogului intercultural și al circulației valorilor literare universale.

#### • Inaugurarea sălii „Mihai Eminescu” – spațiu modern multifuncțional

Un alt moment de referință în Anul Mihai Eminescu l-a constituit inaugurarea sălii „Mihai Eminescu” ca spațiu modern multifuncțional dedicat culturii, artei, educației și organizării de evenimente diverse. Finalizarea proiectului „Modernizarea sălii „Mihai Eminescu” din cadrul

Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova”, finanțat de Departamentul pentru Relația cu Republica Moldova (DRRM) și implementat de Biblioteca Națională, a avut drept obiectiv crearea unui cadru contemporan, adaptabil pentru conferințe, expoziții, lansări de carte și manifestări culturale de anvergură națională și internațională.



Noul spațiu consolidează statutul Bibliotecii Naționale ca pol de comunicare culturală și academică, facilitând cooperarea internațională și contribuind la procesul de integrare europeană a Republicii Moldova prin parteneriate strategice în domeniile educației și culturii. La evenimentul inaugural au participat reprezentanți ai autorităților publice și ai mediului diplomatic și cultural, cercetători, scriitori, oameni de cultură și bibliotecari [4].

#### • Impactul Anului Mihai Eminescu 2025

Pe parcursul anului 2025, Biblioteca Națională a organizat 24 de evenimente dedicate lui Mihai Eminescu, acoperind domeniile educațional, cultural, științific și internațional. Activitățile au beneficiat de o vizibilitate semnificativă, fiind reflectate în 109 apariții media, contribuind astfel la consolidarea rolului Bibliotecii Naționale ca promotor al culturii și al identității naționale și la întărirea prezenței operelor eminesciene în conștiința publicului larg.

Anul Mihai Eminescu 2025 a evidențiat capacitatea Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova de a funcționa ca instituție culturală, educațională și patrimonială de referință. Prin activitățile educaționale, expoziționale, editoriale și internaționale, Biblioteca Națională a reușit să transforme omagiul adus poetului într-un pro-

ces cultural viu, cu impact durabil asupra comunității academice și a publicului larg.

Opera lui Mihai Eminescu se confirmă, astfel, drept un reper fundamental al

identității culturale, capabil să genereze dialog, reflecție și creație, iar Biblioteca Națională – drept un mediator esențial între patrimoniu, educație și societate.

### Referințe bibliografice:

1. BARBOS-BALINSCHI, Elena; Maria S. CIOBANU; Elena HARCONIȚA și Ana STRUȚĂ. *Calendar Național 2025*. Coordonator: Veronica BORȘ. Biblioteca Națională a Republicii Moldova. Chișinău: [S. n.], 2025. 544 p. ISSN 1857-1557.
2. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Calendar Național 2025 sub semn eminescian. Eminescu ne adună pe cei de azi și de odinioară...* Postare pe Platforma YouTube. 2025-01-31. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=R8ZDEopSD9Y> [accesat 2026-01-23].
3. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Expoziția-eveniment „Mihai Eminescu – poetul și vocea românității”*, 15 ianuarie 2025. Postare pe Platforma YouTube. 2025-01-23. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=zumBzvLmHDQ> [accesat 2026-01-23].
4. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Inaugurarea Sălii „Mihai Eminescu”*, 21 octombrie 2025. Postare pe Platforma YouTube. 2025-11-02. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=miYi6OGfLnA> [accesat 2026-01-23].
5. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Salonul Muzical Junior „Eminescu în cântec: vocile copiilor”*, 12 ianuarie 2025. Postare pe Platforma YouTube. 2025-04-16. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=utRRTLz9hDs&t=107s> [accesat 2026-01-23].
6. BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA. *Simpozionul științific „Valori bibliofile”, ediția a XXXIV-a*, 12 iunie 2025. Postare pe Platforma YouTube. 2025-06-24. Disponibil: <https://www.youtube.com/watch?v=OsrUtNMGGUc> [accesat 2026-01-23].
7. Hotărâre cu privire la aprobarea Programului național de manifestări cultural-artistice consacrate Anului Mihai Eminescu: nr. 106 din 05.03.2025. *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*. 2025, nr. 108-110, art. 113. Disponibil: [https://www.mc.gov.md/sites/default/files/program\\_2025\\_anul\\_mihai\\_eminescu\\_0.pdf](https://www.mc.gov.md/sites/default/files/program_2025_anul_mihai_eminescu_0.pdf) [accesat 2026-01-23].